

พรรณทิภา ชื่นชาติ ๒๕๕๐: วรรณกรรมของกวีหญิงสมัยรัตนโกสินทร์: ศึกษาด้านมโนทัศน์
กลวิธีการนำเสนอ และอัตลักษณ์ ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวรรณคดีไทย
ภาควิชาวรรณคดี ปรชชานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธรรมา อารัมภีร์, อ.ค. ๒๑๕ หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาวิเคราะห์มโนทัศน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมของกวีหญิงใน
สมัยรัตนโกสินทร์ ๒) ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอในวรรณกรรมของกวีหญิงในสมัยรัตนโกสินทร์
๓) ศึกษาวิเคราะห์อัตลักษณ์ของกวีหญิงในสมัยรัตนโกสินทร์ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษา
วรรณกรรมของกวีหญิงในสมัยรัตนโกสินทร์จำนวน ๑๓ เรื่อง ของกวีหญิง ๖ คน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ในภาพรวมมโนทัศน์ของกวีหญิงสมัยรัตนโกสินทร์เป็นไปในทำนองเดียวกันกับมโนทัศน์
ของชนชั้นสูงในสมัยนั้น ทั้งมโนทัศน์ต่อมนุษย์และมโนทัศน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๒. กวีหญิงใช้กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมด้วยร้อยแก้วและร้อยกรอง โดยใช้ร้อยแก้วนำเสนอเรื่อง
ประเภทสารคดีซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และใช้ร้อยกรองกับเรื่องที่เป็นสารคดี
และบันเทิงคดี ซึ่งการใช้ร้อยกรองกับบันเทิงคดีเป็นเรื่องเหมาะสมเพราะเอื้อต่อการสร้างอารมณ์ความรู้สึก
สะเทือนใจ นอกจากนี้กวีหญิงยังใช้คำประพันธ์ที่มีลักษณะพิเศษคือกลบท แทรกในวรรณกรรมของตนเพื่อ
ให้น่าสนใจและเพื่อแสดงความสามารถในการประพันธ์ด้วย กวีหญิงส่วนใหญ่จะดำเนินรอยตามขนบนิยมใน
การแต่งวรรณกรรม มีเพียงบางคนที่สร้างสรรค์วรรณกรรมโดยแหวกขนบนิยม ซึ่งทำให้วรรณกรรมมีความ
แปลกใหม่น่าสนใจ

๓. อัตลักษณ์ที่เด่นชัดของกวีหญิงสมัยรัตนโกสินทร์คือ กวีหญิงส่วนใหญ่เป็นชาววังที่มีชีวิต
ผูกพันกับราชสำนักฝ่ายใน พระมหากษัตริย์และเจ้านาย กวีจึงเล่าเรื่องราวที่รับรู้หรือพบเห็น อย่างไรก็ตาม
กวีหญิงได้แสดงความสนใจต่อเหตุการณ์บ้านเมือง และเรื่องในทางพระพุทธศาสนาไว้ด้วย แม้ว่าการรับรู้ข้อมูล
เรื่องราวและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการแต่งวรรณกรรมจะมีจำกัด รวมทั้งคติความเชื่อ
ทางพุทธศาสนาก็เป็นเครื่องกีดกันหรือกำหนดบทบาทของเพศหญิงในเรื่องศาสนาอยู่ก็ตาม แต่กวีหญิงก็ได้ใช้
วรรณกรรมเป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็น ความภูมิใจในตนเองและผลงานวรรณกรรมของตน รวมทั้งการ
ปรากฏของตัวตนกวีด้วย ที่สำคัญกวีหญิงเป็นกลุ่มผู้หญิงที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งวรรณกรรมให้
แตกต่างจากวรรณกรรมในอดีตด้วย

๒๑๔

ลายมือชื่อนิติติ

๒๑๓

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

๒๓ / พ.ค. / ๕๐

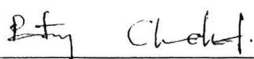
Pantipa Chuenchat 2007: The Literary Works of Female Authors in the Early Rattanakosin Period: A Study of Concept, Presentation Technique and Identity. Master of Arts (Thai Literature), Major Field: Thai Literature, Department of Literature. Thesis Advisor: Assistant Professor Yada Arampee, Ph.D. 215 pages.

This research was aimed at making an analytical study of literary works by female authors of the early Rattankosin period in terms of 1) concept, 2) presentation technique, and 3) the authors' identity. This is a quantitative research based on thirteen works by six authors. The findings can be concluded as follows:

1. Female authors of the early Rattankosin period had the concepts, in relation to mankind, society and environment, similar to those of high-ranking people contemporary to them.

2. Female authors of the early Rattankosin period used both prose and verse in their writings: prose was used in non-fiction to make records of historical events, while verse was used in both non-fiction and fiction. Using verse in fiction was appropriate, as verse was considered more suitable for emotional expression. Furthermore, the female authors also made use of particular poetic patterns, called 'kolobot,' in their writings to attract public interest as well as to express their poetical skill. Most of the female authors under study were conservative in their writing technique. However, there were some who liberated themselves from conventions, creating spectacles in literary circle.

3. Female authors of the early Rattankosin period were mostly courtiers who were closely related to the royal family and noblemen, the stories about whom were therefore depicted. The authors also expressed their knowledge and interest in state affairs as well as in Buddhism, despite the fact that there were restrictions against such knowledge and interest for them, especially on the religious side. They made their identity distinctive. These female authors thus formed a group of creative writers whose works became a novelty in literature.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

23 / 05 / 50